

Beleidsplan 2021-2024

BIEB-VOOR-ELKAAR

Bibliotheek Meerssen

PASTOOR DOMINICUS HEXSTRAAT 16-A | 6231 HG MEERSSEN

Inhoudsopgave

- 2. Inleiding
- 3. Koers en kernfuncties
- 5. Strategie: ambities, doelen en randvoorwaarden
- 11. Uitdagingen
- 14. Randvoorwaarden beleid
- 14. Organogram
- 15. Begroting

Inleiding

De samenleving verandert in snel tempo. De bibliotheek beweegt mee met de maatschappelijke veranderingen en trends waar alle bibliotheken mee te maken hebben. We transformeren van een klassieke uitleenbibliotheek (tot circa 2016), via de participatiebibliotheek (2018-2020) naar een sociaal-maatschappelijke en educatieve bibliotheek (2021-2024).

In de huidige digitale netwerksamenleving is de bibliotheek dé plek waar inwoners zich op een laagdrempelige manier kunnen ontwikkelen en maatschappelijke ontwikkelingen leren duiden. Het is een ontmoetingsplek, én de plek waar je hulp krijgt als je vragen hebt.

Bibliotheek Meerssen koos 'Op weg naar de participatiebibliotheek' als titel voor haar beleidsplan 2018-2020, omdat het belangrijk is dat iedereen mee kan doen, zich niet buitengesloten voelt of de vaardigheden mist om onafhankelijk te kunnen functioneren. Maar ook om aan te geven dat de bibliotheek zoveel meer is dan een plek waar je boeken kunt lenen. In de periode 2018-2020 heeft Bibliotheek Meerssen dan ook een enorme ontwikkeling doorgemaakt. In deze periode is de basis gelegd voor de huidige koers.

Er is een digiTAALHuis ingericht als startpunt in de gemeente voor mensen die hun basisvaardigheden willen verbeteren, met onder meer een wekelijks Taalcafé en veel actieve taalmaatjes voor één-op-één begeleiding. We geven digivaardigheidscursussen zodat burgers digitaal kunnen communiceren met elkaar en met de overheid en er zijn spreekuren voor mensen met vragen op allerlei terreinen. We werken er samen met partners aan om kinderen al vanaf heel jonge leeftijd, samen met hun ouder(s) in aanraking te laten komen met taal, verhalen en boeken omdat leesplezier de basis is voor een goede taalvaardigheid in het latere leven.

Bieb-voor-elkaar is de titel van het beleidsplan 2021-2024 dat nu voor u ligt en dat we u met enige trots presenteren.

Ook in de komende beleidsperiode wil Bibliotheek Meerssen er zijn voor iedereen, met meer nadruk op de groep kwetsbaren en laaggeletterden in onze samenleving. Meer nog dan in voorgaande jaren zijn 'samen' en 'verbondenheid' dé centrale thema's binnen onze programmering. De Bibliotheek verbindt mensen met instanties, mensen met kennis en informatie, en mensen met mensen. De Bibliotheek staat voor samen, we doen het vóór en mét elkaar. Een **Bieb-voor-elkaar!**

Yvonne Corbeij
Directeur

Ellen Schiffeleers
Voorzitter

Koers en Kernfuncties

In 2020 heeft het bestuur van Bibliotheek Meerssen in een aantal sessies gediscussieerd over de wenselijke **koers** – inclusief missie, visie en strategie - van Bibliotheek Meerssen. In oktober 2020 heeft zij haar Koersdocument 2021-2025 vastgesteld, vooral als leidraad voor het team en als input voor dit Beleidsplan 2021-2024.

Een koers die nadruk legt op:

1. De Bibliotheek Meerssen staat voor een samenleving waaraan iedereen op eigen wijze kan meedoen, voor een kansrijke omgeving waarin iedereen zich op een verantwoorde manier kan ontwikkelen. De Bibliotheek ondersteunt kwetsbare medemensen en helpt hen om zo lang mogelijk onafhankelijk en zelfstandig te leven en te participeren in de samenleving.
2. De Bibliotheek is ook een ‘sociale plek’, van en voor mensen. Wij zijn er voor ontspanning en verrijking, wij bieden een plek om te schuilen voor eenzaamheid en een plek om nieuwe contacten op te doen, en we bieden, waar nodig, ook een luisterend oor. De Bibliotheek biedt ruimte aan laagdrempelige ontmoetingen, en laat recreatie en educatie samenkomen.

Een koersplan die de **missie** van de bibliotheek Meerssen als volgt heeft omschreven. De Bibliotheek Meerssen is een hoogwaardige en laagdrempelige toegangspoort tot informatie, educatie en cultuur. De Bibliotheek stimuleert en faciliteert individuen en maatschappelijke groeperingen bij levenslang leren, onafhankelijke besluitvorming en culturele ontwikkeling. De Bibliotheek Meerssen is er voor iedereen, maar in het bijzonder voor hen die extra steun kunnen gebruiken om ook volwaardig mee te kunnen doen.

Een missie die voortvloeit uit de **visie** die ervan uitgaat van dat burgers meer voor zichzelf en voor anderen moeten (gaan) zorgen. Deelname aan de samenleving veronderstelt dat mensen toegang hebben tot de passende informatie, dat zij de wegen kennen, en dat zij geen kennis- of taalachterstand hebben. Als aan deze randvoorwaarden onvoldoende wordt voldaan, kan meedoen en zelfredzaamheid moeilijker worden. De Bibliotheek Meerssen vindt het belangrijk om mensen hierbij te ondersteunen en steekt daarom expliciet in op de thema’s ‘informatie- en taalvaardigheid’ en ‘sociale verbondenheid’. De Bibliotheek Meerssen helpt mensen het beste uit zichzelf en anderen te halen.

Een visie die aansluit bij de toenemende **maatschappelijk betekenis** van de bibliotheek: de waardevolle ondersteuning die de bibliotheek kan bieden in het kader van preventie, het stimuleren van zelfredzaamheid en het faciliteren van maatschappelijke participatie.

In samenwerking met andere organisaties en instellingen kan de bibliotheek meer diensten aanbieden voor verschillende groepen mensen. De bibliotheek kan een relevante rol in het publieke en sociale domein vervullen. We zijn er van overtuigd dat samenwerking over de grenzen van domeinen nodig is om daadwerkelijk positieve veranderingen te bewerkstelligen. Nieuwe diensten die we gaan

vormgeven in samenwerking. Door uit te gaan van onze eigen expertise en mogelijkheden kunnen kwaliteiten ontstaan en betere resultaten worden bereikt. Het gaat niet meer om de identiteit van de individuele partijen, maar om de bijdrage die gezamenlijk kan worden geleverd aan de lokale samenleving. We gaan de bibliotheekfuncties vormen laten aannemen die passen bij de omgeving. Dat betekent dat er altijd weer nieuwe samenwerkingen zullen ontstaan en dat steeds gezocht wordt naar nieuwe diensten als oplossing voor nieuwe vragen. Die vraaggerichte, steeds weer veranderende bibliotheek is de bibliotheek van de toekomst.

Kernfuncties

De Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (2015) formuleert vijf functies voor openbare bibliotheken in Nederland:

- Ter beschikking stellen van kennis en informatie
- Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie
- Bevorderen van lezen en kennis laten maken met literatuur
- Organiseren van ontmoeting en debat
- Kennis laten maken met kunst en cultuur

Na 5 jaar is de Wsob geëvalueerd en heeft de Raad voor Cultuur een advies uitgebracht over de staat van het Nederlandse bibliotheekstelsel. De Minister heeft de Tweede Kamer in februari 2020 laten weten dat de Nederlandse openbare bibliotheken een belangrijke en brede rol in de samenleving vervullen. Zij stimuleren het lezen, bestrijden de laaggeletterdheid, helpen met het aanleren van digitale vaardigheden en met het gebruik van digitale overheidsdiensten. De openbare bibliotheek is de meest bezochte publieke voorziening in Nederland. In 2018 hadden zij samen 3,6 miljoen leden. Zij werden meer dan 60 miljoen keer bezocht door ongeveer 40% van de Nederlandse bevolking. De openbare bibliotheek is er voor iedereen: van jong tot oud, van elk opleidingsniveau en elke achtergrond.

Tegelijkertijd uit de Minister haar zorgen omdat de bibliotheek niet meer altijd en overal voor iedereen bereikbaar is, terwijl de noodzaak groot is om een voorziening te hebben die voor, naast en na de school beschikbaar is. De bibliotheek kan immers een belangrijke rol spelen bij het stimuleren van het lezen, bij digitale inclusie en bij het bestrijden van laaggeletterdheid.

Daarom heeft de Minister overleg gevoerd met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB), de Koninklijke Bibliotheek (KB) en het samenwerkingsverband van provinciale ondersteuningsinstellingen (SPN) over de evaluatie van de Bibliotheekwet. Naar aanleiding van dit overleg is in een **convenant** vastgelegd dat alle partijen zich de komende jaren gaan inspannen om ervoor te zorgen dat iedere inwoner van Nederland binnen een redelijke afstand toegang heeft tot een volwaardige openbare bibliotheek. Deze bibliotheek biedt alle vijf de bibliotheekfuncties aan en levert een relevante bijdrage aan actuele

maatschappelijke opgaven. In oktober 2020 is het Bibliotheekconvenant 2020-2023 door alle partijen ondertekend.

De maatschappelijke opdracht van de bibliotheek staat helder in de Wsob. De richting die de Bibliotheek Meerssen de komende jaren wenst op te gaan is bepaald in het koersdocument 'Bieb-voor-elkaar'.

Strategie: ambities, resultaten en randvoorwaarden

We willen burgers inspireren om kennis, ideeën en vaardigheden te creëren en te delen. Dat doen we door het bieden van een spannend en levendig fysiek en digitaal platform voor lezen, leren, informeren, ontmoeting & debat, kunst & cultuur. Omdat we iedereen kansen willen geven op persoonlijke ontwikkeling en versterking van zijn of haar maatschappelijke positie.

Het bestuur van de Bibliotheek Meerssen legt, in vergelijking met het Beleidsplan 2018-2020, nóg meer de nadruk op de aandacht voor informatie- en taalvaardigheid alsmede de sociale verbondenheid, in het bijzonder voor kwetsbare medeburgers. Dit worden dan ook de belangrijke thema's voor de programmering in de komende beleidsperiode. In de uitdieping van het thema Informatie- en taalvaardigheid zijn tevens de *drie* actuele maatschappelijke *opgaven*, zoals genoemd in het Bibliotheekconvenant, verwerkt.

1. Informatie- en taalvaardigheid

Een *eerste opgave* komt voort uit de grote zorgen rond laaggeletterdheid en de afname van leesvaardigheid en leesplezier bij de jeugd. De *tweede grote opgave* betreft de participatie van de burger in de informatiesamenleving. Digitalisering en technologie hebben tot gevolg dat burgerschap en democratie een andere invulling krijgen. Nog lang niet iedereen is daarmee vertrouwd en ook niet alle burgers kunnen daar zomaar aan meedoen. Het risico op eenzaamheid en sociaal isolement is dan aanwezig. Daarom is het van groot belang dat we de laaggeletterde volwassenen kunnen helpen bij het aanleren van de noodzakelijke basisvaardigheden. *Ten derde* is er een groeiende behoefte bij alle burgers in Nederland om kennis en vaardigheden op te blijven doen en te blijven leren in een snel veranderende wereld. De bibliotheek maakt het mogelijk dat iedereen op een zelfgekozen manier en tempo mee kan blijven doen, kan blijven leren en de eigen vaardigheden kan blijven ontwikkelen. De bibliotheek verbindt mensen met kennis en met informatie.

Bibliotheek Meerssen benoemt daarom de volgende ambities:

- a. Het bevorderen van geletterdheid en leesplezier
Doelgroep: 0-18 jaar en hun ouders
- b. Het bevorderen van de participatie in de informatiesamenleving
Doelgroep: laaggeletterden en andere kwetsbare volwassenen
- c. Het bevorderen van een leven lang ontwikkelen
Doelgroep: iedereen die zijn of haar horizon wil verbreden

Vanuit de gedachte dat de bibliotheek er voor iedereen is, maar in het bijzonder voor hen die extra steun kunnen gebruiken, wordt indien nodig voorrang gegeven aan de eerste twee ambities. Bibliotheek Meerssen zal bij de uitvoering van haar programma intensief samenwerken met partners op lokaal, regionaal en landelijk niveau, zodat zij optimaal kan bijdragen aan een geïnspireerde, geïnformeerde en betrokken samenleving. De bibliotheek verbindt mensen met instanties.

Op basis van genoemde ambities hanteren we binnen dit thema voor de komende jaren de onderstaande programmaliijnen voor de organisatie en planning van activiteiten. Iedere programmaliijn heeft een programmateam, bestaande uit minimaal één vaste medewerker en meerdere vrijwilligers. Daar waar sprake is van overlap tussen 2 programmaliijnen vindt overleg en afstemming plaats. De teams zorgen jaarlijks voor de inhoudelijke vertaling van de voornemens uit dit meerjarenbeleidsplan naar de afzonderlijke jaarplannen én de uitvoering daarvan. In het jaarplan wordt de programmering verder geconcretiseerd.

1a. Jeugd en Onderwijs (*Ambitie a: Het bevorderen van geletterdheid en leesplezier*)

Taalachterstand begint vaak al op jonge leeftijd en wordt van generatie op generatie doorgegeven. Samen met de school, kinderopvang en peuterspeelzalen moet met leesbevorderingsprojecten het plezier in lezen worden gestimuleerd. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht voor kinderen die op meerdere terreinen kwetsbaar zijn. We werken aan het intensiveren van activiteiten gericht op het integraal leren van ouders en kinderen uit kwetsbare doelgroepen. Deze gezinsaanpak is een belangrijk wapen in de strijd tegen laaggeletterdheid, omdat ouders leren hoe zij de taalvaardigheid van hun kinderen kunnen stimuleren én zelf hun vaardigheden verbeteren. De gezinsaanpak kan de cyclus van laaggeletterdheid doorbreken doordat ouders hun taalproblemen niet langer doorgeven aan hun kinderen. Om dit succesvol te kunnen doen is samenwerking tussen lokale partners van groot belang. De bibliotheek heeft al een goede relatie met partijen die relevant zijn voor de gezinsaanpak, zoals consultatiebureau, onderwijs, welzijn en gemeente.

Om leesmotivatie bij de jeugd ná het basisonderwijs te stimuleren is een leesoffensief noodzakelijk. Veel jongeren lezen minder lange teksten of boeken, waardoor maar liefst 24% van de jongeren onvoldoende leesvaardig is om goed te kunnen functioneren in de huidige geletterde samenleving. Eén op de tien schoolverlaters van 16 jaar is laaggeletterd: zij hebben moeite met moeilijke woorden, officiële brieven, informatieve teksten, formulieren, bijsluiters, bewegwijzering of het gebruik van de computer. Daarnaast zal voldoende aandacht moeten zijn voor het leren omgaan met media en informatie om de jeugd ook digitaal vaardiger te maken.

Resultaten:

- ✓ Minimaal 50 opgehaalde boekstartkoffertjes per jaar vanaf 2024, inclusief verstrekt jeugdlidmaatschap.
- ✓ Structurele samenwerking met de logopediepraktijken (doorverwijzing van laagtaalvaardige gezinnen naar de bibliotheek).

- ✓ In iedere peuterspeelzaal/kinderopvang in het werkgebied (7 locaties) is een TaalRijk ingericht en alle pedagogisch medewerkers zijn getraind in interactief voorlezen en het herkennen van laaggeletterdheid. Het voorlezen is een wekelijks terugkerende activiteit op de kinderdagverblijven.
- ✓ Uitbreiding van het aantal dBos (Bibliotheek op School) in de gemeente met minimaal één school.
- ✓ Minimaal 75 gezinnen met kinderen hebben deelgenomen aan de VoorleesExpress.
- ✓ Voortzetten VoorleesExpress (ook na de projectperiode 2021-2023).
- ✓ Meer kinderen (0-17 jaar) zijn persoonlijk lid van de bibliotheek (2020: 34%).
- ✓ Intensiveren van de samenwerking met het Stella Maris College, met speciale aandacht voor het VMBO.

Randvoorwaarden:

- ✓ De bibliotheek onderhoudt en intensificeert de samenwerking met VVE-partners.
- ✓ Goede (interne en externe) communicatie over het aanbod, via de juiste kanalen.
- ✓ Structurele financiering aantrekken voor voortzetting van de VoorleesExpress na 2023.

1b. Participatie en Zelfredzaamheid (*Ambitie b: Het bevorderen van de participatie in de informatiesamenleving*)

Voor een deel van de Nederlanders, en dus ook van de Meerssenaren, geldt dat ze niet beschikken over toegang tot digitale technologie of over de (taal en digitale) basisvaardigheden om op een basisniveau in de informatiesamenleving te kunnen participeren. Het gaat in Nederland om een groep van ongeveer 4 miljoen mensen, waarvan er zo'n 2,5 miljoen laaggeletterd zijn. Zij hebben grote moeite om informatie en communicatie te begrijpen. In een samenleving waarin informatie steeds meer gedistribueerd wordt via sociale media kan dit leiden tot verdwalen in desinformatie en nepnieuws waardoor bijvoorbeeld wantrouwen tegen de wetenschap, de democratie, de technologie en overheden wordt gevoed. Van de beroepsbevolking in Meerssen is naar schatting 5-8% laaggeletterd. Wanneer we ook de 65+'ers meenemen komen we op ongeveer 2200 mensen in Meerssen die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen (16+). Daarbij komen nog mensen die wel voldoende taalvaardig zijn, maar moeite hebben met het gebruik van computer, internet en andere digitale communicatiemiddelen. In de komende beleidsperiode probeert de bibliotheek ook de moeilijk bereikbare laagtaalvaardige NT1-ers te vinden en hen een passend aanbod te bieden in samenwerking met partners, bijvoorbeeld uit de zorg of via de werkgever.

Omdat we willen dat iedereen gelijke kansen heeft willen we Meerssenaren helpen die moeite hebben om hun weg in de (digitale) samenleving te vinden. Dit willen we doen door enerzijds te voorzien in mogelijkheden om de basisvaardigheden te verbeteren én anderzijds te voorzien in ondersteuning voor mensen die blijven vastlopen. In 2021 starten we daarom met een Informatiepunt Digitale Overheid, als onderdeel van een landelijk netwerk. De bibliotheek breidt daarmee haar informatiefunctie uit door met inwoners in gesprek te gaan over de (digitale) overheid en hen de weg te wijzen. Zo kunnen we mensen helpen om toegang te krijgen tot betrouwbare informatie op het gebied van bijvoorbeeld wonen, gezondheid, zorg en welzijn.

In het digiTAALhuis kunnen mensen al sinds 2018 terecht voor informatie, advies en begeleiding op het gebied van basisvaardigheden. Afhankelijk van het niveau en de behoefte kan men deelnemen aan informatiebijeenkomsten, cursussen, één-op-één taalbegeleiding of activiteiten waar het vooral om ontmoeten gaat, zoals het Taalcafé.

Resultaten:

- ✓ Voortzetten digiTAALhuis (ook na de projectperiode 2018-2022) en Taalhuis laten certificeren door CBCT.
- ✓ Jaarlijks minimaal 25 nieuwe deelnemers voor informele taalbegeleiding en gemiddeld 10 bezoekers van het wekelijks Taalcafé.
- ✓ Groeien naar 100 nieuwe aanmeldingen per jaar voor computer- en digivaardigheidscursussen.
- ✓ Realisatie Informatiepunt Digitale Overheid, inclusief actueel aanbod op de sociaal-educatieve kaart van hetinformatiepunt.nl.
- ✓ Uitbreiden aanbod spreekuren en groei van het aantal bezoekers naar 200 per jaar vanaf 2024.
- ✓ Ontwikkelen van programmering rondom de thema's 'Positieve gezondheid' en 'Arbeidsmarkt'.
- ✓ Uitbreiden van de activiteiten naar fysieke plekken in de verschillende kernen in de gemeente.

Randvoorwaarden:

- ✓ (Bij)scholing van medewerkers en vrijwilligers.
- ✓ De bibliotheek onderhoudt en intensiveert de samenwerking met relevante partners. Het streven is om in 2024 een gemeentelijke of regionale stuurgroep laaggeletterdheid met verschillende partners en gedeelde doelen.
- ✓ Netwerk creëren van locaties waar de bibliotheek activiteiten kan aanbieden in de kernen.
- ✓ Structurele financiering aantrekken voor voortzetting van het DigiTAALhuis na april 2022.

1c. Persoonlijke ontwikkeling (Ambitie c: Het bevorderen van een leven lang ontwikkelen)

De bibliotheek wil bijdragen aan de ontwikkeling van verschillende groepen volwassenen door het aanbieden/delen van kennis (co-creatie), nieuwe mogelijkheden en inspiratie, omdat we geloven in een leven lang ontwikkelen waardoor mensen slimmer, creatiever en vaardiger worden. De bibliotheek wil, door in te zetten op brede cultuurbeleving, dat burgers zich kunnen verrijken. De bibliotheek ondersteunt daarbij de activiteiten van 'De Vrienden van de Bibliotheek' die grotendeels het cultuurprogramma verzorgen. Daarnaast participeert de bibliotheek in 'Stella Academia', dat ook een culturele signatuur heeft.

Om mee te kunnen doen is het belangrijk bij te blijven, een leven lang. Het (pro) actief ontplooiën van talenten en vaardigheden draagt bij aan een sterke samenleving, eigen gezondheid en geluk. Wij faciliteren dat inwoners ontdekken waar ze goed in zijn, waar ze beter in willen worden, waar ze plezier aan beleven en waar ze van waarde kunnen zijn voor een ander. Ons doel is dat de inwoners de mogelijkheden van de bibliotheek kennen en gebruiken om zich een leven lang te blijven ontwikkelen.

Resultaten:

- ✓ Jaarlijks minimaal 3 activiteiten voor een grote doelgroep (o.m. literaire avond en een activiteit met een (oud) Meersenaar).
- ✓ Voorzien in de behoeften m.b.t. leesclubs: uitbreiden met extra groep.
- ✓ Blijvende aandacht voor poëzie met jaarlijks een poëzieavond, ook in streektaal, een poëzieleesclub en de Gedichtenroute.
- ✓ Creëren van een (Open) Podium voor iedereen die iets wil vertellen over zijn of haar passie, droom of plan.
- ✓ Uitbreiden van de activiteiten naar fysieke plekken in de verschillende kernen in de gemeente.

Randvoorwaarden:

- ✓ Beschikbaarheid vrijwilliger(s) voor extra leesclub.
- ✓ Goede (interne en externe) communicatie over het aanbod, via de juiste kanalen, om zo veel mogelijk mensen te bereiken.
- ✓ Netwerk creëren van locaties waar de bibliotheek activiteiten kan aanbieden in de kernen.

2. Sociale verbondenheid (*Ambitie b: Het bevorderen van de participatie in de informatiesamenleving + Ambitie c: Het bevorderen van een leven lang ontwikkelen*)

De bibliotheek is er zeker ook voor ontspanning en verrijking: wij bieden een plek om andere mensen te ontmoeten, met elkaar in gesprek te gaan en nieuwe contacten te leggen. De bibliotheek wil zich blijven ontwikkelen als aantrekkelijke verblijfplaats en ontmoetingsplek voor leesplezier en co-creatie waarin activiteiten rondom lezen, leren en informeren centraal staan. Sociale verbondenheid zal steeds vaker ook digitale verbondenheid zijn.

In 2019 voelde bijna 1 op de 10 Nederlanders zich sterk eenzaam en nog eens 1 op de 4 Nederlanders enigszins eenzaam (CBS). De Bibliotheek wil een ontmoetingsplek zijn voor mensen van alle leeftijden. Een plek waar je altijd welkom bent, waar je gezien en gehoord wordt en waar je geïnspireerd raakt door de verhalen van andere bezoekers. Het Leescafé is een plek waar bezoekers gratis de krant of een tijdschrift kunnen lezen, kunnen werken of studeren en een praatje kunnen maken. De activiteiten uit de programmalijnen 'Participatie en Zelfredzaamheid' en 'Persoonlijke Ontwikkeling' hebben niet alleen kennisoverdracht, maar ook ontmoeting en mentaal welbevinden tot doel. Toch vindt de bibliotheek het van belang om het thema 'Sociale verbondenheid' hier apart te benoemen.

Sociale verbondenheid drukt de bibliotheek uit in:

- De bibliotheek als ontmoetingsplek. De bibliotheek is een centrale ontmoetingsplek voor iedereen, zij organiseert en faciliteert activiteiten die bijdragen aan de bestrijding van eenzaamheid en sociaal isolement;
- Groepsactiviteiten. Vooral en bij voorkeur ontwikkelt en voert de bibliotheek groepsactiviteiten uit. Groepen bieden ondersteuning en betrokkenheid voor de leden van de groep en hebben derhalve een belangrijke functie in het bestrijden van eenzaamheid. Groepen kunnen zowel fysiek als digitaal opereren;

- Voor de samenleving, met de samenleving. De bibliotheek wenst haar activiteiten vooral ook te ontwikkelen en uit te voeren met inzet van vrijwilligers. In haar dienstverlening wil de bibliotheek een beroep doen op burgers, het benutten van de kracht en kennis van burgers.

Resultaten:

- ✓ Meer inwoners weten de bibliotheek te vinden en gebruiken als ontmoetingsplek.
- ✓ Een (Open) Podium voor iedereen die iets wil vertellen over zijn of haar passie, droom of plan.
- ✓ Ontwikkelen van een programma waarbij mensen met elkaar in contact worden gebracht, bij voorkeur ook op locaties in de kernen.
- ✓ Uitbreiden van het aantal leden dat gebruik maakt van de dienst 'Boek aan Huis'.

Randvoorwaarden:

- ✓ Werven vrijwilligers in de rol van gastvrouw die oog en aandacht hebben voor de bezoekers die duidelijk komen om te ontmoeten.
- ✓ Netwerk creëren van locaties waar de bibliotheek activiteiten kan aanbieden in de kernen.

Uitdagingen

Bibliotheek Meerssen heeft in de periode 2015-2020 een fase van groei (qua activiteiten) maar ook van krimp (qua fysieke ruimte en financiën) doorgemaakt. Om goed invulling te kunnen geven aan de geformuleerde ambities zijn er de volgende aandachtspunten:

Uitdaging 1: Fysiek beschikbare ruimte

In 2015 profileerde de Bibliotheek Meerssen zich als een 'Servicebibliotheek' met speciale aandacht voor het middelbaar onderwijs. Niet vreemd, want de bibliotheek was gehuisvest in het Stelle Maris College. Daar had de bibliotheek de beschikking over 700 m² eigen ruimte én 200 m² die gedeeld werd met de school.

In de periode 2016-2018 was de bibliotheek tijdelijk elders gevestigd, in afwachting van de verhuizing naar de huidige locatie in Kindcentrum De WereldSter in Meerssen-West. Helaas is de in het Kindcentrum toegewezen ruimte kleiner dan ook toen al noodzakelijk werd geacht voor het optimaal kunnen vervullen van de taken waarvoor de bibliotheek zich gesteld zag op weg naar de participatiebibliotheek.

De bibliotheek heeft op haar huidige locatie een publieksruimte van 338 m², die grotendeels in beslag wordt genomen door de (ingekrompen) collectie, enkele werkplekken voor medewerkers, een leescafé voor bezoekers en 4 PC's voor bezoekers. Daarnaast is er een gemeenschappelijke ruimte van 132 m² (verdieping), met o.m. 6 extra vaste PC's voor bezoekers, die alleen beschikbaar is buiten schooltijden. De daar geplaatste collectie (jeugd informatief) is tijdens schooltijden ook niet toegankelijk voor gebruikers. Een overlegplek in de gang is nauwelijks bruikbaar vanwege een gebrek aan privacy, geluidshinder en de koude luchtstroom. Het voeren van overleg of het organiseren van activiteiten, zoals taalbegeleiding, is daarmee vrij ingewikkeld geworden en de beperkte fysieke ruimte werkt steeds meer belemmerend naarmate de bibliotheek succesvoller is in het bereiken van de doelgroepen.

Mogelijke oplossingen:

- ✓ In overleg met de medegebruikers in De WereldSter continue (blijven) zoeken naar een optimaal en voor alle gebruikers van De Wereldster bevredigend gebruik van alle ruimten (school, BSO, peuterspeelzaal en bibliotheek) in De Wereldster.
- ✓ De Bibliotheek Meerssen wenst te werken 'in en vanuit' haar locatie in De Wereldster. We zoeken naar uitvoeringslocaties voor ons bibliotheekwerk verspreid over de gemeente Meerssen, liefst in samenspraak met onze samenwerkingspartners.

Uitdaging 2: Structurele exploitatiesubsidie

De ontwikkeling van de huurkosten (aan de gemeente) en die van de reguliere exploitatiesubsidie (van de gemeente) is in de periode sinds 2014 een beperkende factor van betekenis. In 2014 ontving de bibliotheek netto (subsidie minus huur) nog een bedrag van € 310.739, in de jaren daarna is de netto bijdrage stapsgewijs gedaald naar € 258.262 in 2020. Sinds 2018 zijn wél de kosten voor energie, beveiliging, schoonmaak en onderhoud (voorheen ca. € 15.000) inbegrepen bij de huur.

Het aanpakken van de grote maatschappelijke problemen zoals laaggeletterdheid en eenzaamheid is een taak die de bibliotheek alleen goed kan uitvoeren als zij voldoende middelen heeft om daar met professionele medewerkers en in samenwerking met netwerkpartners, waaronder de gemeente, invulling aan te geven.

Eind 2024 krijgen de Nederlandse gemeenten de regierol in de aanpak van laaggeletterdheid, inclusief de gezinsaanpak. In het kader van de gezinsaanpak is Bibliotheek Meerssen nu al uitermate actief (lees 1a. Jeugd en Onderwijs op pagina 6). Het digiTAALHuis, de VoorleesExpress en het TaalRijk zijn daarin belangrijke projecten die de bibliotheek kan uitvoeren dankzij een grote financiële bijdrage van onder meer Provincie Limburg. Dit betreft echter projectfinanciering, terwijl een gezinsaanpak ter bestrijding van laaggeletterdheid structurele financiering nodig heeft. Om zowel het digiTAALhuis als de VoorleesExpress structureel te kunnen voortzetten is een extra subsidie per jaar nodig van € 20.000 (vanaf mei 2022) én nog eens € 20.000 vanaf 2024.

Mogelijke oplossingen:

- ✓ In overleg treden met de gemeente om na te gaan of structurele financiering vanuit de afdeling ‘Samenleving en Participatie’ en/of ‘Jeugd en Onderwijs’ mogelijk is voor een bedrag van € 40.000 per jaar, te besteden aan de voortzetting van het digiTAALhuis en de gezinsaanpak, beiden ter bestrijding van laaggeletterdheid.
- ✓ Opnieuw (tijdelijke) projectfinanciering zoeken voor genoemd bedrag.

Uitdaging 3: Klantenbinding en -werving

Zo'n 3.6 miljoen Nederlanders – een op de vijf – zijn lid van de bibliotheek. De meerderheid is jeugdlid. Dit aantal daalt al jaren licht, onder meer door de teruglopende hoeveelheid tijd die mensen aan lezen besteden. In Meerssen zijn 2.256 mensen lid van de bibliotheek (2020) waarvan 50% jeugdleden. Een groot deel van de kinderen, met name basisschoolleerlingen, leent boeken uit de bieb via een groepsabonnement. Op Basisschool Ondersteboven lenen kinderen in de Bibliotheek op School. Tussen 2016 en 2020 is jaarlijks een uitstroom geweest van jeugdleden omdat Stella Maris-leerlingen niet meer automatisch lid zijn, hetgeen tot 2016 wél het geval was.

Van de volwassen inwoners zijn steeds minder mensen lid van de bibliotheek. Anderzijds groeit het aantal bezoekers van de bibliotheek. Steeds meer mensen die geen lidmaatschap hebben bezoeken activiteiten, cursussen, een leesclub of het leescafé. In 2019 werden 37.748 bezoekers geregistreerd, in 2016 was dat 30.356.

Momenteel is een lidmaatschap alleen nodig om materialen te kunnen lenen of zonder extra kosten gebruik te kunnen maken van een werkplek met PC in de bibliotheek. Ook is kopiëren en printen, zelfs vanuit huis, makkelijker als je lid bent, voor scannen móet je lid zijn. Toch zouden we mensen graag stimuleren om lid te worden en te blijven.

Mogelijke oplossingen:

- ✓ Promotiecampagne voor individuele lidmaatschappen jeugd tot 18 jaar.
- ✓ Jeugd van 17 jaar actief benaderen met een aanbod voor een abonnement tegen een speciaal tarief.
- ✓ Introduceren van automatische incasso om uitstroom door nalatigheid bij betalen te voorkomen.
- ✓ Onderzoeken mogelijkheid combinatie-abonnement dat tevens te gebruiken is voor bezoeken lezingen e.d..
- ✓ In de komende beleidsperiode onderzoek doen naar verbeterpunten in abonnementen- en tariefstructuur.
- ✓ In 2021 wordt een Klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Hieruit zal een advies komen dat o.m. gericht is op klantenbinding.

De verwachting is dat de branche binnen enkele jaren gaat werken met 'Single Identity': één bibliotheekidentiteit (inlogaccount) voor alle gebruikers van bibliotheekdiensten. Dit biedt mogelijkheden om ook klanten die geen abonnement hebben te kennen en bereiken.

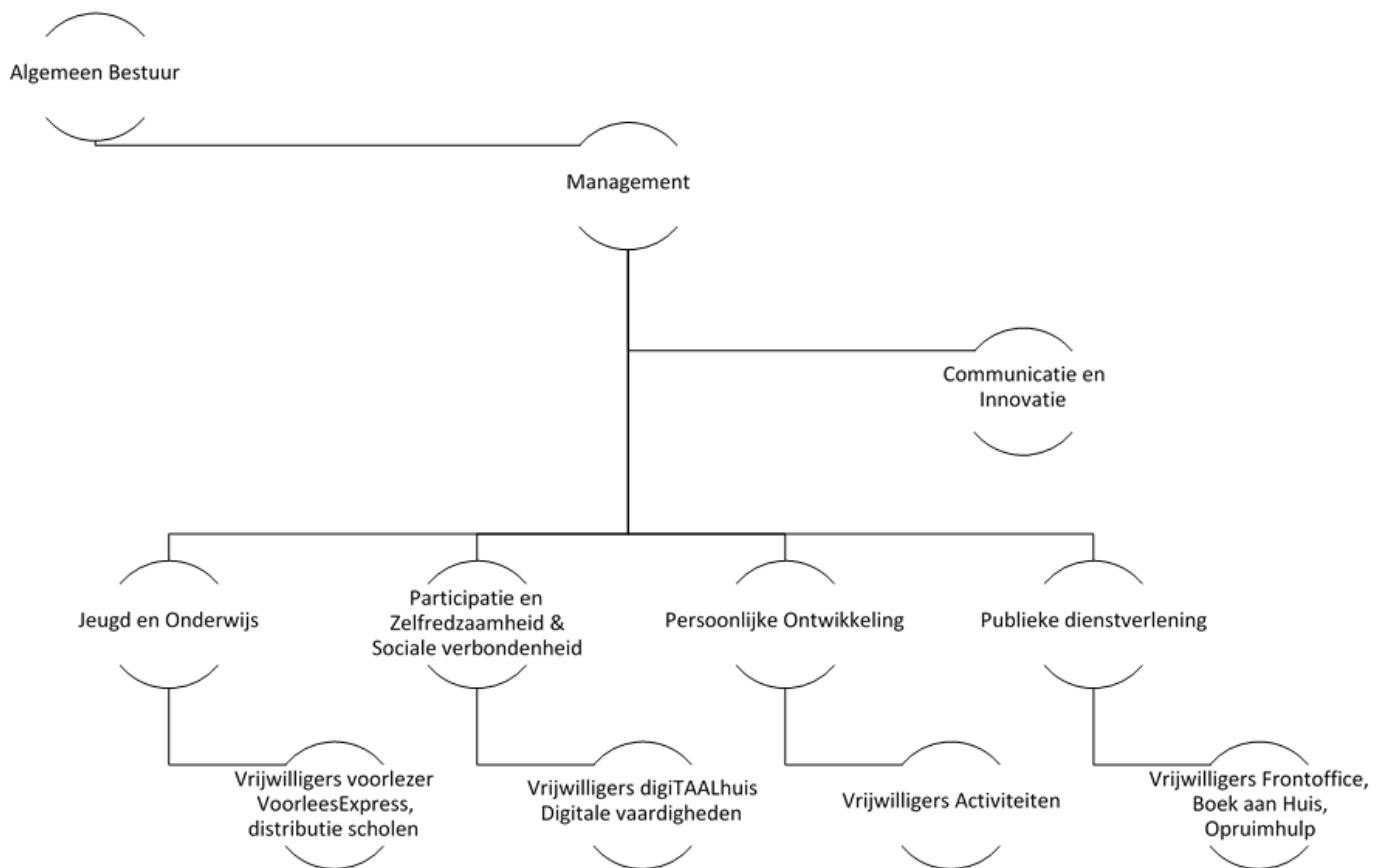
Randvoorwaarden

Uiteraard is het noodzakelijk dat de bibliotheek een actuele collectie heeft die is afgestemd op de wensen en behoeften van de bezoekers en leden en past bij de programmering als benoemd in de programmalijnen. Dit wordt nader uitgewerkt in het Collectiebeleid 2021-2024.

Onze enthousiaste medewerkers en vrijwilligers zorgen ervoor dat onze ambities zo goed mogelijk worden waargemaakt. Dat gaat niet vanzelf. Het team van Bibliotheek Meerssen vindt professionaliteit belangrijk en werkt continu aan verbreding en verdieping van de eigen kennis en vaardigheden, maar ook de vrijwilligers worden bijgeschoold. Meer hierover in het Strategisch personeelsplan 2022-2024.

PR en communicatie is essentieel om de activiteiten en behaalde successen onder de aandacht te brengen. Het gebruik van de juiste kanalen voor de verschillende doelgroepen en de plannen voor een wervingscampagne zijn enkele thema's die aandacht krijgen in het Communicatieplan 2021-2024.

Organogram

Begroting 2021-2024

	Begroting 2021 €	Begroting 2022 €	Begroting 2023 €	Begroting 2024 €
BATEN				
Gebruikersinkomsten	24.000	24.500	24.250	23.850
Specifieke dienstverlening	4.700	6.750	6.750	6.750
Diverse baten	-	-	-	-
Subsidies				
Exploitatiesubsidie gemeente	306.000	312.100	318.350	324.700
Project Bibliotheek aan huis	450	450	450	450
Project digiTaalhuis	18.400	8.900	-	-
Project VoorleesExpress + TaalRijk vrijval	22.550	24.350	24.350	-
Overige doelsubsidies	2.400	9.850	26.000	43.000
Totaal opbrengsten	378.500	386.900	400.150	398.750
LASTEN				
Bestuur en organisatie	14.350	9.600	9.700	9.700
Huisvesting	55.350	46.200	47.000	47.900
Personeel	205.050	205.600	214.550	219.850
Administratie	10.300	14.200	14.200	14.200
Automatisering	33.000	29.050	29.150	29.150
Collectie en Media	34.200	37.800	35.000	35.000
Specifieke Kosten	48.550	48.700	50.900	41.550
Overige Kosten	1.300	1.250	1.250	1.250
Transitiekosten	-	-	-	-
Kasverschillen	-	-	-	-
Totaal kosten	402.100	392.400	401.750	398.600
Resultaat reguliere bedrijfsvoering	23.600-	5.500-	1.600-	150

Uitgangspunten meerjarenbegroting

- Er is geen rekening gehouden met eventuele indexatie van kostprijzen i.v.m. inflatie. De indexatie voor huur en exploitatiesubsidie is wel verwerkt vanwege het structurele karakter.
- Aantrekken extra subsidie (structureel of op projectbasis) voor voortzetting digiTAAHuis (vanaf mei 2022) en VoorleesExpress (vanaf 2024) moet succesvol zijn. Hiervoor is per project € 20.000 per jaar nodig. Dit is verwerkt bij de overige doelsubsidies.